02/07/2020

Αγιά Σοφιά: Σήμερα η κρίσιμη συνεδρίαση του Συμβουλίου της Επικρατείας της Τουρκίας – Ο Ερντογάν κρατά το κλειδί των εξελίξεων

/ Επικαιρότητα

Με έντονες τις αντιδράσεις από το εξωτερικό αλλά και από το εσωτερικό της Τουρκίας, το Συμβούλιο Επικρατείας της γείτονος χώρας συνεδριάζει σήμερα προκειμένου να αποφανθεί για την μετατροπή ή όχι της Αγίας Σοφίας σε τζαμί.

Τόσο η παρέμβαση της Α.Θ.Π του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου, όσο και αυτή του Αμερικανού υπουργού Εξωτερικών Μάικ Πομπέο προκάλεσαν την οργή της Άγκυρας, η οποία διαμηνύει προς πάσα κατεύθυνση ότι το καθεστώς της Αγίας Σοφιάς αποτελεί αποκλειστικά εσωτερικό της ζήτημα.

Στο ίδιο μήκος κύματος και ο φιλοκυβερνητικός τουρκικός Τύπος ποντάρει στο εθνικό και θρησκευτικό αίσθημα του τουρκικού λαού, με πηχιαία πρωτοσέλιδα.
Υπό τον τίτλο “89 χρόνια λαχτάρας για τους Μουσουλμάνους” η ηλεκτρονική

έκδοση της εφημερίδας Γενί Σαφάκ γράφει στο σημερινό της πρωτοσέλιδο, ότι “η ημέρα της απόφασης για την Αγία Σοφία ήρθε”.

POLİTİKA

Müslümanların 89 yıllık özlemi: Türkiye Ayasofya'yı zincirlerinden kurtaracak kararı bekliyor

Ayasofya için karar günü geldi. Danıştay 1934'te müzeye dönüştürülen caminin yeniden ibadete açılıp açılmayacağına karar verecek. Danıştay 10. Dairesi, Türkiye'nin merakla beklediği kararı yasa gereği bugün ya da takip eden 15 gün içerisinde açıklayabiliyor. Bugünkü duruşmada davayı açan "Sürekli Vakıflar Tarihi Eserlere ve Çevreye Hizmet Derneği"nin iddiaları dinlenecek. Danıştay, Bakanlar Kurulu Kararı'nı iptal ederse Ayasofya 89 yıl sonra yeniden cami olacak.

Haber Merkezi • 02 Temmuz 2020, 00:19 • Son Güncelleme: 02 Temmuz 2020, 01:04 • Yeni Şafak

Επισημαίνει ωστόσο, ότι το ΣτΕ έχει προθεσμία 15 ημερών προκειμένου να εκδώσει την απόφαση. Αξίζει να σημειωθεί ότι ειδικοί αναλυτές στην Τουρκία υπογραμμίζουν ότι με δεδομένο το κλίμα που έχει διαμορφωθεί, είναι πολύ πιθανόν οι δικαστές να εξαντλήσουν το χρονικό περιθώριο που τους δίνει ο νόμος και να μην προχωρήσουν σήμερα σε έκδοση της όποιας απόφασης.
Την άποψη αυτή ενισχύσει το γεγονός ότι τόσο ο υπουργός Εξωτερικών της χώρας όσο και ο πρόεδρος Ρ.Τ. Ερντογάν βρίσκονται σήμερα εκτός Τουρκίας.

Κερδίζουν χρόνο;

“Πιέζουν να ακυρώσουν μια απόφαση του Συμβουλίου Υπουργών του 1934, με επικεφαλής τον ιδρυτή της κοσμικής Τουρκίας Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ, που μετέτρεψε την ιστορική δομή σε μουσείο. Μια απόφαση θα μπορούσε να εκδοθεί ακόμα και την ίδια ημέρα, την Πέμπτη, ή εντός δύο εβδομάδων”, ανέφερε το κρατικό πρακτορείο ειδήσεων «Anadolu».

Ο Μεβλούτ Τσαβούσογλου, συνοδευόμενος από τον υπουργό Πολιτισμού και Τουρισμού Μεχμέτ Νουρί Ερσόι και από την αναπληρώτρια υπουργό Υγείας επισκέπτονται την Γερμανία, για να συζητήσουν για το φλέγον ζήτημα του τουρισμού και τον αποκλεισμό της Τουρκίας. Παράλληλα, ο κ. Ερντογάν βρίσκεται στο Κατάρ, προκειμένου να εξασφαλίσει οικονομική αλλά και διπλωματική στήριξη για την Τουρκία σε μία δυσμενή για τη χώρα συγκυρία.

Στον Ερντογάν η τελική απόφαση

Αν και η απόφαση του ΣτΕ δεν είναι δεσμευτική για τον πρόεδρο Ερντογάν, ΜΜΕ προδικάζουν ότι στις 15 Ιουλίου «χιλιάδες πιστών (εν. μουσουλμάνων) θα

προσευχηθούν στην Αγία Σοφία», ημερομηνία συμπλήρωσης τεσσάρων χρόνων από το αποτυχημένο πραξικόπημα του 2016.

Εκνευρισμό στην Τουρκία προκάλεσε η άμεση παρέμβαση χθες, του Στέιτ Ντηπάρτμεντ για το θέμα. Με δήλωσή του ο υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ, Μάικ Πομπέο καλεί την Άγκυρα να διατηρήσει το υπάρχον καθεστώς της Αγίας Σοφίας. Προτρέπει την Τουρκία «να συνεχίσει να διατηρεί την Αγία Σοφία ως μουσείο, ως παράδειγμα της δέσμευσής της να σέβεται τις θρησκευτικές παραδόσεις και τη διαφορετική ιστορία που συνέβαλε στην Τουρκική Δημοκρατία και να διασφαλίσει ότι παραμένει προσβάσιμη από όλους».

Υπογραμμίζει παράλληλα, ότι οι ΗΠΑ θα συνεχίζουν να συνεργάζονται με την κυβέρνηση της Τουρκίας για ένα ευρύ φάσμα θεμάτων αμοιβαίου ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης των θρησκευτικών και πολιτιστικών μνημείων.

Αντιδρώντας, το τουρκικό ΥΠΕΞ, εξέφρασε την έκπληξή του για τη δήλωση, συμπληρώνοντας ότι το θέμα είναι αποκλειστικά εσωτερικό ζήτημα της Τουρκίας. «Μας προκάλεσε έκπληξη η δήλωση του υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ για την Αγία Σοφία. Η κυβέρνησή μας έχει λάβει μέτρα, τα οποία θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ακόμη και ως σιωπηλή επανάσταση, προκειμένου να προστατεύσει τη θρησκευτική ελευθερία και τις πεποιθήσεις, όπως αυτά διασφαλίζονται από το Σύνταγμα και τους νόμους μας, για όλους τους πολίτες μας χωρίς διακρίσεις».

«Στο πλαίσιο της ανοχής που πηγάζει από τον πολιτισμό και την ιστορία μας, προστατεύουμε με ιδιαίτερη σπουδή όλα τα πολιτιστικά αγαθά που έχουμε υπό την κατοχή μας, χωρίς καμιά διάκριση, συμπεριλαμβανομένης της Αγίας Σοφίας. Κρατούμε με ιδιαίτερη ευαισθησία ζωντανή την ιστορική, πολιτιστική και πνευματική αξία της Αγίας Σοφίας από την ημέρα που κατακτήθηκε μέχρι σήμερα» πρόσθεσε ο εκπρόσωπος του τουρκικού ΥΠΕΞ, Χαμί Ακσόι.

Επεσήμανε, δε, ότι «η Αγία Σοφία, όπως όλα τα πολιτιστικά μνημεία που βρίσκονται στο έδαφός μας, αποτελούν περιουσία της Τουρκίας. Κάθε είδους δικαιοδοσία σε σχέση με την Αγία Σοφία αφορά εσωτερικό μας ζήτημα και αποτελεί κυριαρχικό δικαίωμα της Τουρκίας. Φυσικά, όλοι είναι ελεύθεροι να εκφράσουν την άποψή τους. Ωστόσο, δεν μπορεί κανείς να μιλά για τα κυριαρχικά μας δικαιώματα χρησιμοποιώντας εκφράσεις, όπως ‘προειδοποιούμε, υπαγορεύουμε’».

Αντιδράσεις

Αντιδράσεις στο εσωτερικό της Τουρκίας προκάλεσε και η παρέμβαση του Οικουμενικού Πατριάρχη.
Ο γενικός γραμματέας του κόμματος της Εθνικής Δράσης του Ντεβλέτ Μπαχτσελί (MHP), Ισμέτ Μπουγιούκαταμάν σε δήλωσή του στο twitter έκανε λόγο για «υπέρβαση ορίων» και για «σφάλμα» του Οικουμενικού Πατριάρχη.

«Επειδή ο Βαρθολομαίος δεν μπορεί να πει 'η Αγία Σοφία να μετατραπεί σε εκκλησία', λέει ότι 'η Αγία Σοφία ήταν στην υπηρεσία των Χριστιανών για 900 χρόνια και των Μουσουλμάνων για 500 χρόνια, άρα πρέπει να διατηρήσει το καθεστώς του μουσείου, πέρα από ένα μαθηματικό σφάλμα, προβαίνει και σε ένα σημαντικό λάθος λογικής», σημειώνει ο ΓΓ του εθνικιστικού κόμματος, υποστηρίζοντας ότι η Αγία Σοφία έχει ήδη... «τουρκοποιηθεί» με τη σφραγίδα του Σουλτάνου του Πορθητή το 1453 «και είναι ένα σημαντικό τουρκο-ισλαμικό έργο της Κωνσταντινούπολης που θα ανήκει πάντοτε στην τουρκική πατρίδα».

Σχολιάζοντας την έκφραση του κ. Βαρθολομαίου ότι 'η τυχόν μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τέμενος, θα στρέψει εκατομμύρια Χριστιανούς σε όλον τον κόσμο κατά του Ισλάμ', ο Ισμέτ Μπουγιούκαταμάν αναφέρει ότι αυτό αφενός ξεπερνά τα όρια ενός Χριστιανού Πατριάρχη και αφετέρου εκλαμβάνει αυτή την πρόβλεψη ως «προαναγγελία» επιθέσεων κατά των Μουσουλμάνων.

Ποια είναι τα κίνητρα του Ερντογάν

Για τα κίνητρα του Τούρκου προέδρου Ερντογάν σε σχέση με την Αγιά Σοφιά, μίλησε στο γερμανικό Καθολικό Πρακτορείο Ειδήσεων (KNA) ο Πρωτοπρεσβύτερος του Οικουμενικού Θρόνου και ιερατικώς προϊστάμενος της Ενορίας Κοιμήσεως της Θεοτόκου Κολωνίας Κωνσταντίνος Μύρων.

Ποια, πιστεύει, ότι θα είναι η απόφαση των Τούρκων δικαστών;

«Η ελπίδα ότι θα επικρατήσει η λογική πεθαίνει τελευταία. Αλλά **η εμπειρία έχει δείξει ότι υπό τον πρόεδρο Ερντογάν η δικαιοσύνη δεν είναι πλέον ανεξάρτητη.** Σε ένα τόσο συναισθηματικά και από λαϊκισμό φορτισμένο ζήτημα, η πίεση ενδέχεται να είναι τόσο μεγάλη, ώστε να δοθεί το πράσινο φως στο κίνημα μετατροπής της Αγίας Σοφίας σε τζαμί». Αντιλαμβάνεται, συνεπώς, ο ίδιος τον λαϊκισμό ως το βασικό κίνητρο του Ερντογάν; «Ασφαλώς είναι πολύ σημαντικό. Πρόκειται αμιγώς για πολιτική σε επίπεδο συμβόλων. **Η Κωνσταντινούπολη έχει εκατοντάδες τζαμιά [**...]. Επομένως **δεν υπάρχει ανάγκη**. Ο Ερντογάν **θέλει όμως να κινητοποιεί το εθνικιστικό και συντηρητικό-ισλαμιστικό ακροατήριό του.**

Η Τουρκία περνά οικονομική κρίση και στις δημοσκοπήσεις το κόμμα του ΑΚΡ δεν τα πηγαίνει πλέον πολύ καλά».

Εξάλλου, όπως επισημαίνει ο πατέρας Μύρων, η μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί **θα συνιστούσε τον μεγαλύτερο συμβολικό θρίαμβο ως προς τον τρόπο που ο Ερντογάν αντιλαμβάνεται το κράτος**. «Ο Ερντογάν θέλει να θάψει μια και καλή το κοσμικό σύστημα του ιδρυτή της Τουρκίας Κεμάλ Ατατούρκ και να στηρίξει την περαιτέρω ”επαναϊσλαμοποίηση”. Υπάρχει καλύτερος τρόπος από το να μετατρέψει και πάλι σε τζαμί την Αγία Σοφία, την οποία ο Ατατούρκ είχε κάνει το 1934 μουσείο; Παράλληλα **η πράξη αυτή θυμίζει την Άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453 από τους Οθωμανούς, τους οποίους θέλει να μιμηθεί στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής**. Τρόπον τινά «Make Turkey Great Again», παρότι οι υφιστάμενες συνθήκες στην Εγγύς Ανατολή δεν επιτρέπουν κάτι τέτοιο».Ο πατέρας Μύρων εκτιμά ότι ενδεχόμενη μετατροπή της Αγίας Σοφίας θα έβλαπτε πρωτίστως την ίδια την Τουρκία: «Θα επιδείνωνε τη σχέση μεταξύ Άγκυρας και ΕΕ, κυρίως δε με την ορθόδοξη γείτονα Ελλάδα. Επιπλέον το βήμα αυτό θα ζημίωνε τον τουρισμό στην Κωνσταντινούπολη».

Η θέση της Ρωσίας

Όσον αφορά τη Ρωσία ο πατέρας Μύρων εκτιμά ότι η Μόσχα ακολουθεί μια αντιφατική πολιτική. «Αφενός η Αγία Σοφία είναι ιερή και για την ρωσική ορθόδοξη εκκλησία και **η πολιτική του Ερντογάν προκαλεί αντιδράσεις.** Αφετέρου ο Πούτιν προσπαθεί να τα βρει μαζί του στο θέμα της Συρίας, αποφεύγοντας άλλα θέματα που προκαλούν τριβές. Σε αυτά προστίθεται ότι ο Βαρθολομαίος αναγνώρισε την Αυτοκέφαλη Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουκρανίας παρά τη βούληση του Πατριαρχείου της Μόσχας [...] που **τηρεί τώρα αποστάσεις στο ζήτημα της Αγίας Σοφίας.** Πιθανότατα όμως να ενταθούν οι ρωσικές πιέσεις εάν το δικαστήριο συναινέσει την Πέμπτη (σσ. υπέρ της μετατροπής της Αγίας Σοφίας)».Ποιο θα ήταν όμως το όνειρο του ιδίου για την Αγία Σοφία; **Να γίνει, ενδεχομένως, και πάλι εκκλησία;** «Όχι, η μετατροπή της σε μουσείο ήταν μια σοφή απόφαση του Ατατούρκ» λέει χαρακτηριστικά ο πνευματικός, προσθέτοντας πως επρόκειτο για έναν συμβιβασμό που ικανοποιεί όλες τις πλευρές εδώ και σχεδόν 90 χρόνια. «Έτσι θα έπρεπε να παραμείνει».

Φωτογραφία: Associated Press